

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตามคติโบราณ “ดูช้างให้ดูหาง คุณนางให้ดูแม่” ดูสิ่งแวดล้อม เห็นไหม ดูช้างให้ดูหาง คุณนางให้ดูแม่ เขาดูกัน ดูพฤติกรรม เห็นไหม คนเขาดูลักษณะของสัตว์ สัตว์นี้เขาว่าสัตว์นิสัยเป็นอย่างไร คนจีนเราดูโหงวเฮ้ง เห็นไหม นิสัยคนเป็นอย่างนี้จะเป็นอย่างนั้น นี้เขาดูนิสัยกัน

ดูสมัยพุทธกาลนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดมา เห็นไหม ภาพเทวิลมาดูพุทธลักษณะ นี้พระพุทธเจ้าแน่นอน พระพุทธเจ้าแน่นอนเลย พุทธลักษณะเลยต้องเป็นพระพุทธเจ้าแน่นอน ขนาดพยากรณ์ขนาดนั้นนะ พราหมณ์ทั้ง ๘ ก็พยากรณ์ว่าจะเป็นพระพุทธเจ้า แต่ขณะที่เป็นพระพุทธเจ้านะ แล้วเวลาออกมาประพาศปฏิบัติอยู่ ๖ ปี การค้นคว้าขนาดไหน เห็นไหม คนเราไม่ใช่ดีที่การเกิด แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ไม่มี ยังไม่มีผู้ชี้แนะ เห็นไหม สร้างอำนาจมา

พระอรหันต์ในสมัยพุทธกาลนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้พุทธลักษณะสวยงามมาก พระนันทะนี่เหมือนพระพุทธเจ้าเลย ไปไหนเวลาคนเขาเห็นนะ เขานึกว่าพระพุทธเจ้าเสด็จมานะ จะรับ พอมาจัดสถานที่เพื่อจะรับพระพุทธเจ้า เข้ามาแล้วไม่ใช่ เป็นพระนันทะ

แล้วพระอรหันต์สมัยโบราณนะ แบบเป็นปุมเป็นอะไร เห็นไหม นี้พระอรหันต์เหมือนกัน ใจนี้บริสุทธิ์สะอาดเหมือนกัน แต่ร่างกายความเป็นไปของลักษณะ ของโหงวเฮ้ง เราจะว่าถ้าเป็นอย่างนั้น มันเป็นความจริง เป็นสถิติ

แต่ปัจจุบันนี้ในการประพาศปฏิบัติเรานะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิเสธตรงนี้ไง ถ้าเราไปเชื่อตามนั้นหมด เราก็ต้องเป็นไปตามกรรม กรรมจะต้องให้เราเป็นอย่างนั้น ลักษณะเราเป็นอย่างนี้ เราจะไม่มีโอกาสเลยหรือ ฉะนั้นพระอรหันต์สมัยพุทธกาลก็ไม่เหมือนกัน บางองค์นะเหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย บางองค์นี้แบบลักษณะดูไม่ได้เลย แต่เขาก็ประพาศปฏิบัติได้ เห็นไหม

การประพฤติปฏิบัติในปัจจุบันนี้สำคัญที่สุด คนเราดีดีเพราะการกระทำ ไม่ใช่ดีเพราะการเกิด
ใช่! การเกิดมันเกิดในวิภวภูฏะใจ เช่น เราทำบุญกุศลเกิดมา เห็นใหม่ คนนี้ร่างกายดี คนนี้เกิดมาสวยงาม
คนนี้เกิดมานิสัยดี การเกิดอย่างนี้เป็นการเกิดในวิภวภูฏะ การเกิดนี้เป็นการเกิดด้วยการจับใส่ของบุญกุศล
เป็นอดีต-อนาคต มันส่งเสริมกัน เห็นใหม่

แต่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องปัจจุบัน ในเมื่อกรรมปัจจุบัน ขณะที่เราเกิด
มา ถ้าเรามีศรัทธาความเชื่อนะ สิ่งที่เป็นลักษณะของเรา มันเป็นเรื่องที่มันเป็นผลมาจากการกระทำของ
เรา มันเป็นเรื่องของกรรมนะ กรรมให้ลักษณะอย่างนี้แล้ว

แต่ถ้าในหัวใจของเรา เห็นใหม่ ถ้าหัวใจของเรา เราเชื่อ เรามีความศรัทธา ถ้ามีความเชื่อ เราไม่
โลเลนะ ความเชื่อทำให้เราปักใจมั่น ถ้าคนเรานั้นมั่นคง มีความเชื่อนี้มันทำให้เรานั้นคง ถ้ามั่นคงเราทำ
อะไรมันจะประสบความสำเร็จใช่ไหม

คนเราโลเล ทำอะไรก็จับจด โน่นก็ไม่ได้ นี่ก็กลัว เรากลัวไปหมดเลยว่าเราทำไม่ได้ อะไรเราก็
ทำไม่ได้เลย ถ้าเราทำไม่ได้ ทำไมเรามีศรัทธาละ ถ้าเราทำไม่ได้ เราจะไม่มี ความสนใจทางนี้สิ ที่เรา
สนใจ มันมีโอกาสนะ

เราสนใจศาสนา คุณ ดูว่าเขาไปหาสมบัติกัน พอเขาเริ่มตั้งใจทำมาหากินกัน เขามีความตั้งใจ
ของเขา ถ้าเขามีความตั้งใจของเขา เขาทำของเขาประสบความสำเร็จ ถ้าเขาไม่มีความตั้งใจของเขา เขา
โลเล คนโลเลทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จเลย ศรัทธาความเชื่ออันนี้สำคัญ ถ้ามีความศรัทธาความ
เชื่อแล้ว เรามีศรัทธาความเชื่อ เราต้องทำให้ได้ตามที่เรามีเป้าหมาย ถ้าเราจะทำให้ได้ตามเป้าหมายนั้น
เห็นใหม่ เราก็ต้องย้อนกลับมาเพราะอะไร

“การกระทำ” ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ ๖ ปี พิสูจน์มากับเจ้าลัทธิต่างๆ เห็นใหม่
ทั้งๆ ที่พุทธลักษณะแล้วนะ สร้างบุญกุศลมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ยังต้องค้นคว้า
ขนาดนี้ ค้นคว้าขนาดนี้คือเข้ามาค้นคว้าขนาดไหน แต่เวลาเราอ่านพระไตรปิฎก เห็นใหม่ พระศรีอริย
เมตไตรยจะประพฤติปฏิบัติได้ง่าย จะปฏิบัติได้ง่ายอย่างนั้นต้นทุนมันก็ต้องมาก เราต้องสร้างสม เราต้องมี
โอกาสเข้าไปตรงนั้น

“สหชาติ” การเกิด เวลาการเกิด เห็นใหม่ คุณิ ทุกตะเข้ญใจลูกเขาเยอะไปหมดเลย ลูกเขานี้เยอะเลย แต่คนที่เขาอยากมีลูก คนที่เขาอยากจะมีผู้สืบทอดสมบัติ ทำไมเขาไม่ค่อยมี เพราะอะไร?

เพราะบุญกุศล บุญกุศลทำให้เราเกิดในครอบครัวที่มีศักยภาพ เกิดในครอบครัวคนที่อยากมีของเขา จิตที่มันจะมีสมกรรมมาเกิดมันน้อย แต่จิตที่มันมาเกิดมาตายตามวิญญะในตามแรงขับ เห็นใหม่ คุณิ เกิดมานี้ลูกเต็มहाศาลเลย แต่ก็เกิดมาทุกข์ยากทุกข์ๆ กัน ทุกข์อย่างนี้มันเกิดมาเพราะอะไร?

คนเราไม่ใช่ดีเพราะการเกิด แต่การเกิดนี้เกิดเพราะบุญกุศลมันพาไป มันต้องเกิดนะ จิตนี้ต้องเกิดแน่นอน เราเกิดมาแล้วเราทุกข์เรายาก เราจะไม่อยากเกิดอีก ถ้าไม่อยากเกิดอีกมันต้องมีเหตุมีผลมันถึงจะไม่เกิดสิ ถ้าเราไม่มีเหตุมีผลไปดับการเกิด มันต้องเกิดแน่นอน

พอเกิดแน่นอนขึ้นมา เห็นใหม่ เวลาเราไปเกิดขึ้นมา เราทุกข์ขนาดนี้แล้วเราก็ตกขึ้นมา เราบอกเราทำแล้วมันจะสูญเปล่า เวลาเราทำของเรามันมีเหตุมีผลมีปัจจัยทำให้เราไม่เข้าไปถึงสัจจะความจริงอันนั้นละ นี่สัจจะความจริงจากภายนอกนะ

งานการกุศล งานบุญกุศลที่เราทำกันอยู่นี้มันเป็นอามิส สิ่งที่อามิส เราจะเสียสละ เห็นใหม่ เราต้องมีความตั้งใจ เราต้องมีความมุ่งมั่น ถ้าเวลาพูดถึงเรื่องของท่าน เห็นใหม่ พอเราตั้งใจจะทำทานขึ้นมา จิตมันเป็นกุศลแล้ว จิตเราริดถึงแล้ว จิตเราเป็นกุศล จิตเราจะทำสิ่งที่คุณงามความดี มันมีจิตเป็นกุศล อันนั้นมันตลอดไป นี่จิตเป็นกุศล

แต่จิตที่ว่ามรรคญาณมันเกิดขึ้นมา ปัญญามันเกิดขึ้นมาเพราะจิตเป็นกุศล ในกุศลนั้น เห็นใหม่ คุณิ เวลาไปทำบุญกุศลกัน ถ้าไม่พอใจมันจะขัดใจทันทีเลย ความขัดใจเพราะเป็นกุศล กิเลสมันก็ซ้อนไปอยู่ในนั้น

แต่ถ้าในการประพฤติปฏิบัติ มันต้องไปชำระกิเลสอันนี้ ถ้าชำระกิเลสอันนี้ จิตมันต้องให้ทำความสงบเข้ามาก่อน แต่ทำความสงบนี้เราทำได้ยากนะ เพราะอะไร ไม่สงบเพราะว่ามันมีกิเลส มันมีสิ่งเร้าในหัวใจ สิ่งเร้าในหัวใจทำให้จิตเราไม่สงบ ถ้าจิตเราไม่สงบขึ้นมา เราพยายามจะเข้าไปกอด มันก็ยังมีการต่อต้าน มีแรงต่อต้านนะ ความที่เราประพฤติปฏิบัติกันไม่ได้ผลเพราะมันเป็นเรื่องแรงขับของ

กิเลสมันต่อต้าน แต่บุญกุศลเรื่องกรรมมันเป็นผลประโยชน์ มันเป็นที่คุณงามความดี แต่มันเกิดขึ้นมามันเกิดจากภายนอก

คูตี เปลือกส้มกับส้ม เปลือกส้มมันห่อเนื้อส้มไว้ มันห่อผลส้มไว้ สิ่งที่มีมันเป็นกิเลสมันห่อหัวใจไว้ ถ้าห่อหัวใจไว้ ถ้าเราจะเข้าไปถึงเนื้อของส้ม เห็นไหม เราถึงต้องมีความเชื่อมั่นในสังขาร เราต้องมีศรัทธา เราต้องมีสติเข้าไป พอเข้าไปมันจะสงบเข้ามา แม้แต่ความสงบนะ จิตแค่สงบนี้ก็มีความสุขมหาศาลแล้ว ความสุขเพราะอะไร?

เพราะความสุขใจเท่ากับจิตสงบไม่มี สิ่งที่สงบมันเพราะอะไร มันฟังชาน คูตี เวลาเกิดพายุบูแคมขึ้นมา แล้วถ้ามันสงบไป เห็นไหม คูตี มันสงบขนาดไหน มันจะมีความสุขขนาดไหน จิตก็เหมือนกัน มันมีแรงขับของมันมากมายขนาดไหน ถ้ามันสงบตัวเข้ามามันจะมีความสุขขนาดไหน?

นี่แค่จิตสงบนะ แต่การกระทำมันเป็นงานละเอียดเข้ามาจากภายใน งานจากภายนอกอาบเหงื่อต่างน้ำเราว่าทุกข์ งานจากภายใน เรานั่งเฉยๆ เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มันก็ทำไม่ได้ เวลาถ้ามันนั่งสมาธิภาวนานะ มันก็ว่าอยากไปทำงานข้างนอก มันปรุงมันแต่งใจ นี่บ้ำสังขาร สังขารคือความคิด ความปรุง ความแต่ง

ขณะที่เราทุกข์ยาก เราก็อยากจะมีอารมณ์เย็น ขณะที่เราไปทำความสงบ มันก็อยากคิดไปข้างนอก มันไม่เป็นปัจจุบัน เห็นไหม การเกิดของความรู้สึก การเกิด-ดับของหัวใจ แต่ถึงที่สุดแล้วถ้าเรามีสติมีสัมปชัญญะของเรา เราจะย้อนกลับเข้ามาที่ของเรา ถ้าจิตเราสงบเข้ามาได้เป็นขั้นเป็นตอนเข้าไป เห็นไหม นี่ความสุขของเรา ความสุขของเราเกิดจากเรานะ แต่ถ้าเป็นการพึ่งพาอาศัยกัน เราเกิดจากภายนอก

นี่เหมือนกัน ถ้าความสุขเกิดจากเรา เราจะมีความสุขของเรา เราเชื่อมั่นของเรา เราทำของเรา ครูบาอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะเท่านั้น ถ้าจิตของเราทำสงบเข้ามาเป็นผลงานของเรา ความเป็นไปของเรา สิ่งที่เป็นของเรานะก็เกิดจากเรา เกิดจากความเป็นไป เกิดจากการตั้งใจของเรา สิ่งที่ตั้งใจจะเป็นโอกาสของเราเอง